

Відгук офіційного опонента
на дисертацію Берлінець Ірини Анатоліївни
«Удосконалення державного регулювання надання медичної реабілітаційної
допомоги і послуг в Україні»
подану на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з державного управління
за спеціальністю 25.00.02. – механізми державного управління

Актуальність обраної теми досліджень. Ситуація, яка склалася в сучасній охороні здоров'я України, потребує зміни державної політики і стратегії щодо неї, проведення реорганізації управління в галузі. Трансформації у соціальній, політичній, економічній і екологічній сферах життя українського суспільства зумовлюють відповідні зміни у національній системі охорони здоров'я. Державна влада й суспільство несуть взаємну відповідальність за стан здоров'я нації, а отже – і за її безпеку.

Стратегічний розвиток галузі охорони здоров'я ускладнюється асиметрією ринкових відносин у ній. Неспроможність ринку забезпечити збереження здоров'я населення вимагає соціальної активності держави щодо розвитку цивілізованої системи медичної допомоги. Найгостріше проблеми проявляються в гуманітарній сфері, зокрема в галузі охорони здоров'я. Потребує вдосконалення реабілітаційний потенціал системи охорони здоров'я, що вимагає визначення напрямів державного управління у його формуванні та сприянні розвитку ринку медичної реабілітаційної допомоги і послуг.

Враховуючи вищенаведене, питання удосконалення державного регулювання надання медичної реабілітаційної допомоги і послуг в Україні набуває дедалі особливо актуального значення.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. За результатами дослідження дисертантка визначила сутність системи медико-реабілітаційної допомоги як об'єкта державного управління. Проаналізувала й узагальнила зарубіжний досвід організації системи медичної реабілітації та відзначено роль держави в забезпеченні цього процесу. Авторкою також досліджено концептуальні засади розвитку інституту медичної реабілітації на

теренах України. У роботі уточнено понятійний апарат науки державного управління у сфері охорони здоров'я. Проаналізовано сучасний стан та особливості державного регулювання системи медичної реабілітації в Україні.

Досягненням дисертаційної роботи є розробка концепції якості національної системи медичної реабілітації в Україні. Авторкою також обґрунтовано практичні рекомендації щодо вдосконалення механізмів державного регулювання системи медичної реабілітації та забезпечення її якості в Україні.

Варто також зазначити, що поставлена автором мета дисертаційного дослідження відносно науково-теоретичного обґрунтування механізмів державного управління й розробки практичних рекомендацій щодо вдосконалення державного регулювання надання медичної реабілітаційної допомоги та послуг в Україні досягнута, завдання виконані.

Об'єктом дослідження є процес державного регулювання надання медичної реабілітації в Україні.

Основні наукові положення, висновки і практичні рекомендації, викладені в дисертації, є достатньою мірою обґрунтованими, логічними і послідовними.

За темою дисертації опубліковано 8 наукових праць загальним обсягом 4,75 д. а., з них 5 – у фахових виданнях. Вони відображають зміст теоретичного, аналітичного та практичного дослідження, викладеного в представленій роботі.

Достовірність результатів і новизна досліджень, повнота їх викладу в опублікованих працях. Достовірність висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації, забезпечена знанням і творчим використанням наукової методології та застосуванням сучасних методів проведення досліджень. Вони охоплюють тривалий період часу, базуються на використанні статистичних матеріалів, узагальненні практики державного управління в сфері охорони здоров'я.

Отримані наукові результати, теоретичні положення й практичні висновки проведеного дослідження були здійснені в межах наукових робіт Класичного приватного університету «Теоретико-методологічні та філософсько-історичні основи розвитку й перспективи реформування державного управління в Україні»

(номер державної реєстрації 0113U000589), «Теорія і практика публічного управління й адміністрування в Україні та зарубіжних країнах» (номер державної реєстрації 0116U002645), у межах якої авторкою здійснено порівняльний аналіз механізмів державного управління у сфері охорони здоров'я зарубіжних країн та України, розроблена Концепція розвитку системи медичної реабілітації в Україні.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в такому:

уперше:

– розроблено Концепцію якості національної системи медичної реабілітації в Україні на засадах державно-приватного партнерства з використанням механізмів державного управління, приватного сектору та професійних медичних асоціацій як регулятора у сфері охорони здоров'я й обґрунтовано необхідність її впровадження;

– запропоновано створити в межах державно-приватного партнерства медико-реабілітаційний центр, який би надавав медико-реабілітаційну допомогу й послуги персоналу підприємств і/або організацій його засновників, а також іншим громадянам держави на підставі укладених з Національною службою здоров'я України договорів;

удосконалено:

– науково-теоретичний підхід до уточнення окремих термінів, що утворюють категорійно-понятійний апарат державного управління у сфері охорони здоров'я, зокрема: «державне управління медичною реабілітацією», під яким запропоновано розуміти комплексний вплив держави (шляхом застосування політичних, економічних, соціальних, організаційних і правових засобів, практичних заходів, важелів, стимулів) на суб'єктів національної системи охорони здоров'я, котрі здійснюють свою діяльність щодо забезпечення якнайповнішого відновлення (або максимальної компенсації) втрачених унаслідок дії набутих чинників функцій, здібностей і здатностей індивідуума;

– концептуальні положення щодо необхідності посилення кадрової компоненти організаційного механізму державного управління системою медикореабілітаційної допомоги шляхом внесення змін до підготовки

фахівців реабілітологів і ерготерапевтів у сфері охорони здоров'я, зокрема щодо зміни парадигми освітнього процесу від авторитарної педагогіки до педагогіки співпраці;

– організаційний механізм державного регулювання системи медикореабілітаційної допомоги й послуг, який передбачає широке залучення Всеукраїнського лікарського товариства, професійних і громадських об'єднань фахівців з медичної реабілітації;

дістали подальший розвиток:

- напрями державної кадрової політики у сфері охорони здоров'я, які передбачають прогностичну, організаційну, економічну й освітню компоненти щодо забезпечення процесу надання медико-реабілітаційної допомоги та послуг населенню держави.

Основні висновки та одержані результати дослідження викладені в 8 статтях, опублікованих у наукових журналах і матеріалах міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій, з них 5 – у фахових наукометричних виданнях.

Теоретична та практична цінність дослідження для науки та практики. Розроблені наукові положення щодо удосконалення механізмів державного управління системою освіти середнього медичного персоналу можуть бути використані у діяльності: Президента України, Верховної Ради України й Кабінету Міністрів України (при підготовці та прийнятті нормативно-правових актів щодо вдосконалення системи медичної реабілітації); органів місцевого самоврядування (при підготовці перспективних планів розвитку системи медичної реабілітації на регіональному рівні); закладів вищої освіти (як дидактичний матеріал при викладанні дисциплін з підготовки фахівців у галузі державного управління, державної служби, менеджменту організацій, організації охорони здоров'я).

Оцінка оформлення дисертації та змісту автореферату. Дисертація та автореферат оформлені згідно з вимогами МОН України. Зміст дисертаційної роботи логічний, виклад матеріалу послідовний і достатньою мірою розкритий.

Зміст автореферату повністю ідентичний основним положенням дисертації.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 215 сторінок. Робота містить 4 рисунки, 7 таблиць. Список використаних джерел включає 212 найменувань.

Недоліки і побажання.

1. Пропозиція авторки щодо створення медико-реабілітаційного центру, який би надавав медико-реабілітаційну допомогу й послуги персоналу підприємств і/або організацій його засновників, а також іншим громадянам держави є, на нашу думку, дискусійною, оскільки потужні підприємства чи організації, на базі яких можна було би створити такі центри є не у всіх містах, особливо це стосується сільської місцевості.

2. У II розділі дисертаційного дослідження авторкою стверджується, що недостатнє фінансування освітніх проектів є однією з причин недосконалої підготовки фахівців з медичної реабілітології, водночас не наводиться ніяких статистичних даних, що підтверджують цю тезу.

3. У третьому розділі дисертаційного дослідження, дисертанткою пропонується до впровадження у практичну діяльність органів публічного управління створена нею Концепція якості національної системи медичної реабілітації. У тексті дисертаційного дослідження і в авторефераті дисертації подекуди зустрічається синонімічна назва — Концепція підвищення якості медико-реабілітаційної допомоги і послуг в Україні. Доцільно у подальшому використовувати єдину назву, а саме - Концепція якості національної системи медичної реабілітації, що краще відображає зміст запропонованої Концепції.

4. У дисертаційному дослідженні (Розділ III) нечітко прописаний фінансовий механізм надання державних преференцій для підприємств і організацій, які прямо інвестують свої або залучені кошти у створення і функціонування медико-реабілітаційних центрів.

5. Висновки до дисертаційної роботи доцільно було б зробити одним обсягом, особливо це стосується 2 і 6, оскільки ці висновки є занадто лаконічні.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Берлінець Ірини Анатоліївни «Удосконалення державного регулювання надання медичної реабілітаційної допомоги і послуг в Україні» є завершеним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему. Вона містить теоретичні розробки та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення державного управління системою медичної реабілітації. Рівень проведених досліджень та їх практична спрямованість свідчать про наукову зрілість здобувача.

Актуальність і новизна, важливість одержаних здобувачем результатів, їх обґрунтованість і достовірність, а також практична цінність сформульованих положень і висновків в сукупності становлять необхідні підстави для висновку про те, що дисертаційна робота «Удосконалення державного регулювання надання медичної реабілітаційної допомоги і послуг в Україні» відповідає вимогам МОН України, які висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління, та відповідає пункту 11 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» (постанова Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013р. № 567), а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Офіційний опонент,
професор кафедри екології та економіки довкілля
Технічного університету «Метінвест Політехніка»,
доктор наук з державного управління, доцент

З.О. Надюк

Підпис професора кафедри екології та економіки довкілля ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» доктора наук з державного управління, доцента З. О. Надюка затверджую:

Проректор з науково-
дослідної роботи

С. В. Семірягін